

Nastroje społeczne w marcu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Marzec przyniósł minimalną poprawę nastrojów społecznych¹. Nieco lepsze niż przed miesiącem są oceny ogólnej sytuacji w kraju, sytuacji gospodarczej oraz kondycji materialnej gospodarstw domowych. Z kolei w przewidywaniach na najbliższą przyszłość nadal najczęściej wyrażane jest przekonanie o utrzymaniu *status quo*, przy czym w ostatnim miesiącu minimalnie wzrósł pesymizm w prognozach ogólnej sytuacji w kraju, nieco lepsze zaś od lutowych okazały się przewidywania dotyczące kondycji polskiej gospodarki.

OCENY

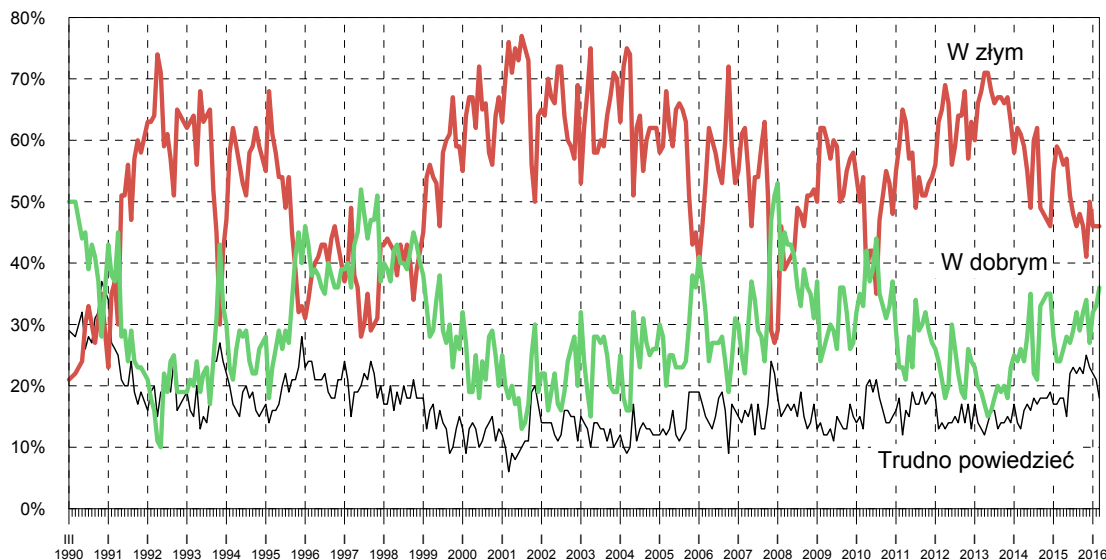
Wprawdzie negatywne oceny rozwoju sytuacji w Polsce niezmiennie dość znacząco przeważają nad pozytywnymi, jednak w ciągu ostatniego miesiąca minimalnie wzrosła grupa osób zadowolonych z **ogólnej sytuacji w kraju** (o 3 punkty procentowe, do 36%), jednocześnie w takim samym stopniu ubyło tych, które nie potrafią tej sytuacji jednoznacznie ocenić (z 21% do 18%). Odsetek niezadowolonych nie uległ zmianie (46%).

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
W dobrym	24	26	28	27	29	32	29	32	34	27	32	33	36
W złym	58	56	57	51	48	46	48	46	41	50	46	46	46
Trudno powiedzieć	18	18	15	22	23	22	23	22	25	23	22	21	18

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (310) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 2–9 marca 2016 roku na liczącej 1034 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, SYTUACJA W NASZYM KRAJU ZMIERZA W DOBRYM CZY TEŻ W ZŁYM KIERUNKU?

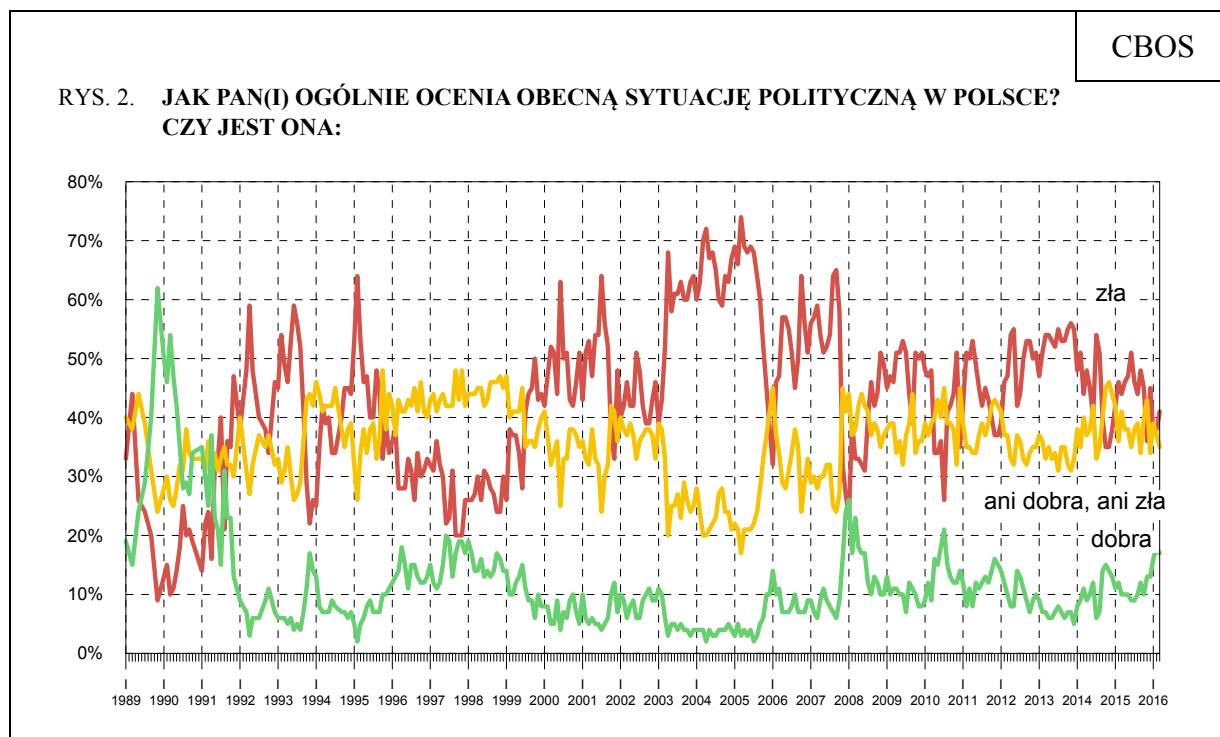
Zadowolenie z kierunku rozwoju sytuacji w Polsce wyraźnie koreluje pozytywnie przede wszystkim z prawicowymi poglądami politycznymi respondentów i częstszym ich udziałem w praktykach religijnych (zob. tabela aneksowa 1). W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z rozwoju sytuacji w kraju przeważa nad niezadowoleniem (i to zdecydowanie – 80% opinii pozytywnych) jedynie wśród zadeklarowanych wyborców PiS. Z kolei respondenci, którzy – według własnych deklaracji – w ewentualnych wyborach parlamentarnych poparliliby PO, ruch Kukiz'15, Nowoczesną Ryszarda Petru, podobnie jak osoby niezainteresowane udziałem w głosowaniu i niezdecydowane, czy głosować, najczęściej źle wypowiadają się o kierunku zmian w Polsce, przy czym najbardziej krytyczni w tym względzie są sympatycy Nowoczesnej (82% ocen negatywnych) i PO (76%).

Tabela 2

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	13	76	11
PiS	80	7	13
Kukiz'15	35	38	27
Nowoczesna	10	82	8
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	30	42	28
Niezamierzający brać udziału w wyborach	19	60	21

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Minimalnie bardziej krytyczne niż w lutym są z kolei opinie o **sytuacji politycznej** w Polsce. Zwiększył się (o 3 punkty, do 41%) odsetek osób oceniających ją źle. Mniej więcej co szósty badany (17%) wypowiada się o niej pozytywnie, a jedna trzecia (35%, spadek o 2 punkty) określa sytuację na krajowej scenie politycznej jako przeciętną.

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– dobra	10	10	10	9	9	10	12	10	13	13	16	18	17
– ani dobra, ani zła	41	38	38	35	38	39	34	40	43	34	39	37	35
– zła	44	46	47	51	46	44	48	45	36	45	38	38	41
Trudno powiedzieć	5	6	5	5	7	7	6	5	8	8	7	7	7

W większości kategorii społeczno-demograficznych sytuacja na polskiej scenie politycznej postrzegana jest najczęściej jako przeciętna lub zła. Pozytywne opinie relatywnie częściej niż inni wyrażają respondenci praktykujący religijnie kilka razy w tygodniu (37% z nich uważa, że sytuacja polityczna w Polsce jest dobra) oraz określający swoje poglądy jako prawicowe (35%). Najbardziej krytyczne są natomiast osoby o lewicowych poglądach politycznych (70% opinii negatywnych), praktykujące religijnie kilka razy w roku (62%) lub w ogóle nieuczestniczące w praktykach religijnych (54%), mieszkające w największych miastach (61%), legitymujące się wyższym wykształceniem (53%), osiągające najwyższe dochody *per capita* (54%), a w grupach zawodowych kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla (54%) – zob. tabela aneksowa 2.

W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z obecnej sytuacji politycznej w kraju wyrażają przede wszystkim zwolennicy PiS (50% ocen pozytywnych). Z kolei największym krytycyzmem w tym względzie – podobnie jak w ocenie ogólnej sytuacji w Polsce – cechują się sympatycy Nowoczesnej Ryszarda Petru (79% ocen negatywnych) i PO (67%). Wśród potencjalnych wyborców ruchu Kukiz'15, podobnie jak wśród osób niezdecydowanych co do uczestnictwa w ewentualnych wyborach parlamentarnych, najczęstsze są oceny ambiwalentne.

Tabela 4

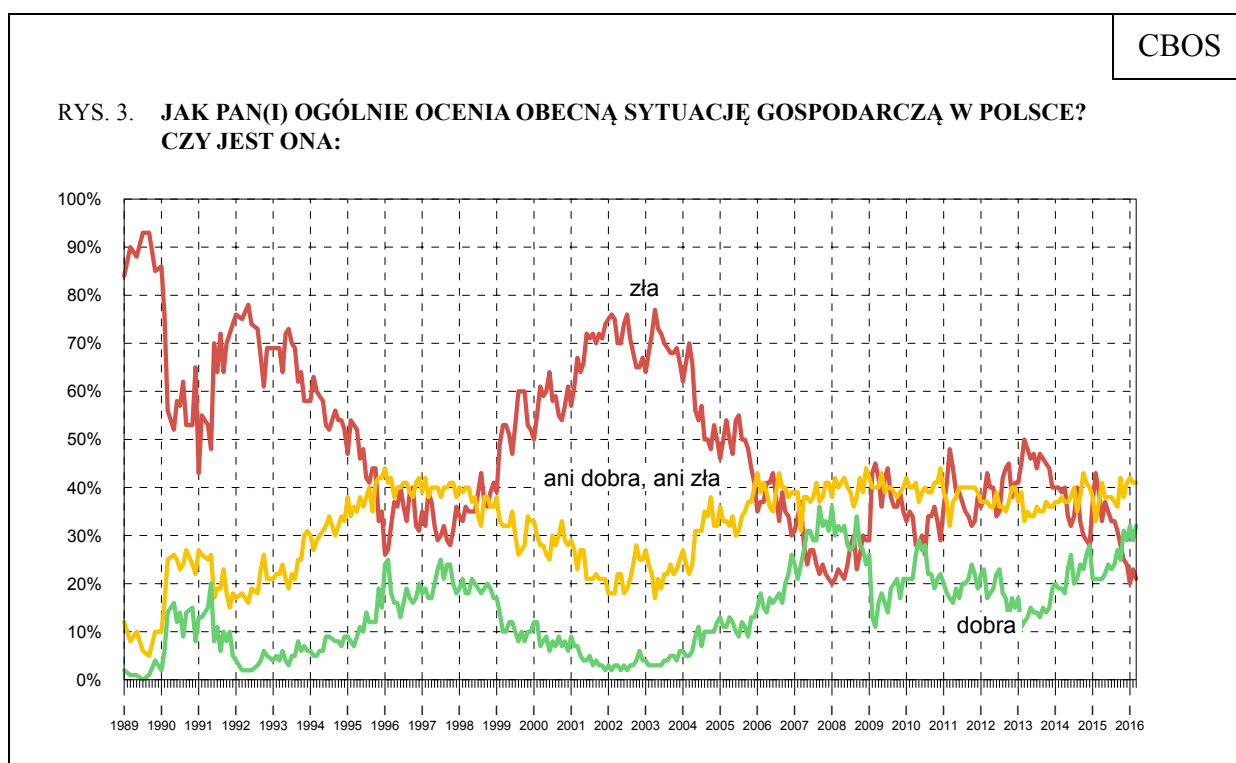
Elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	5	27	67	1
PiS	50	34	13	3
Kukiz'15	14	55	28	3
Nowoczesna	2	18	79	1
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	11	48	38	3
Niezamierzający brać udziału w wyborach	5	36	44	15

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

W ciągu ostatniego miesiąca nieco poprawiły się oceny **sytuacji gospodarczej** w Polsce. Zwiększył się odsetek ankietowanych uważających, że jest ona dobra (o 3 punkty procentowe, do 32%), zmalał zaś tych, którzy oceniają ją negatywnie (o 2 punkty, do 21%).

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– dobra	21	21	22	24	23	24	27	25	31	29	32	29	32
– ani dobra, ani zła	37	41	38	38	38	37	36	42	38	41	42	41	41
– zła	39	33	37	35	33	33	31	28	25	24	20	23	21
Trudno powiedzieć	3	5	3	3	6	6	6	5	6	6	6	7	6

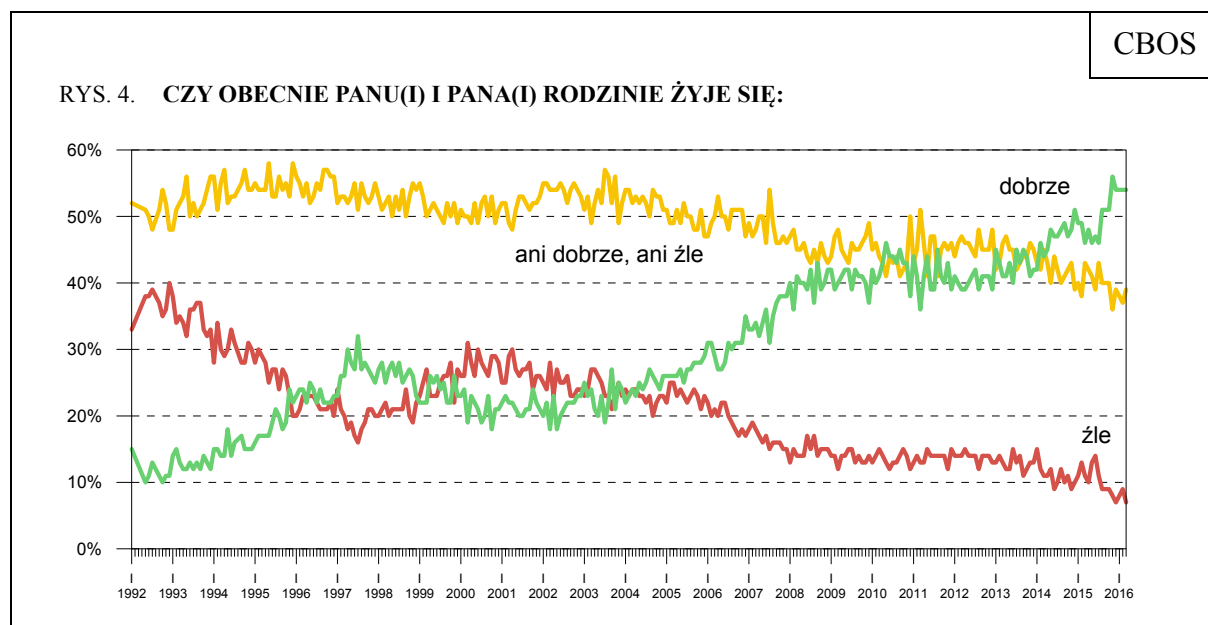
Zadowolenie z kondycji polskiej gospodarki również jest zróżnicowane ze względu na religijność i orientację polityczną respondentów, ale jego poziom w jeszcze większym stopniu kształtują takie cechy badanych, jak wykształcenie, sytuacja zawodowa i materialna, wielkość miejscowości zamieszkania, a także płeć. Oceny sytuacji gospodarczej kraju są zazwyczaj tym lepsze, im większa miejscowość zamieszkania respondentów, im wyższy poziom ich wykształcenia, im większy miesięczny dochód *per capita* oraz im bardziej

satysfakcjonująca ocena własnej sytuacji materialnej. Stan polskiej gospodarki nieco lepiej oceniają też mężczyźni niż kobiety, a w grupach społeczno-zawodowych wyraźnie częściej niż inni dobrze wypowiadają się o nim prywatni przedsiębiorcy oraz kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla (zob. tabela aneksowa 3).

Minimalnie lepsze niż w lutym są też oceny **poziomu życia badanych i ich rodzin**. Ponad połowa (54%) ocenia, że żyje im się dobrze, dwie piąte (39%, wzrost o 2 punkty) – że przeciętnie, a co czternasty respondent (7%, spadek o 2 punkty) określa jakość życia swojej rodziny jako złą.

Tabela 6

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– dobrze	46	48	46	47	46	51	51	51	56	54	54	54	54
– ani dobrze, ani źle	43	42	41	39	43	40	40	40	36	39	38	37	39
– źle	11	10	13	14	11	9	9	9	8	7	8	9	7

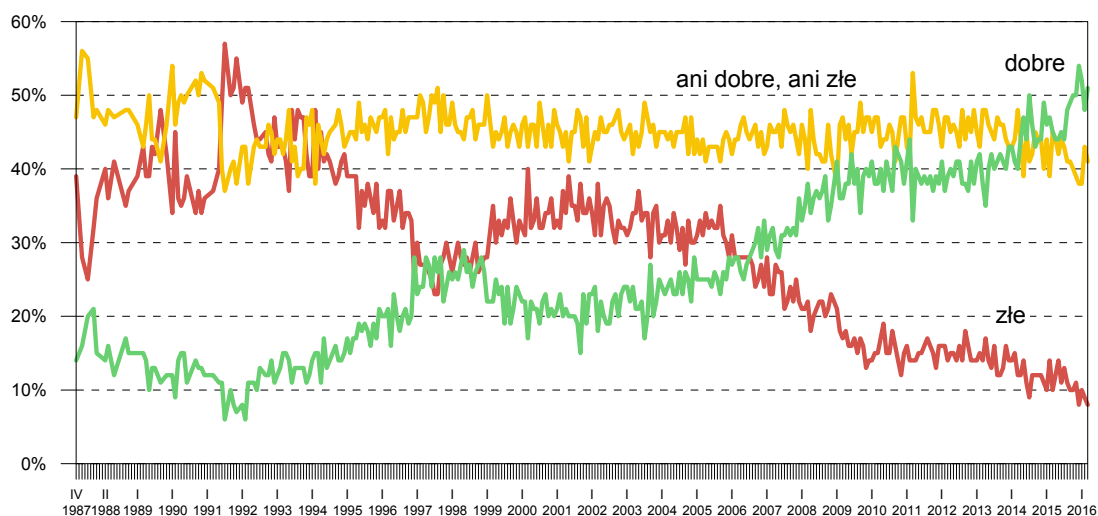

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

W ciągu miesiąca nieznacznie poprawiły się również opinie na temat **materialnych warunków życia gospodarstw domowych** – zwiększyła się grupa osób oceniających je pozytywnie (z 48% do 51%), a zmalały odsetki odpowiedzi niejednoznacznych (z 43% do 41%) i negatywnych (z 9% do 8%).

RYS. 5. JAK PAN(I) OCENIA OBECNE WARUNKI MATERIALNE SWOJEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO? CZY SĄ ONE:

Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?”, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

Tabela 7

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– dobre	45	44	44	45	44	48	49	50	50	54	52	48	51
– ani dobre, ani złe	45	44	42	44	43	41	41	40	39	38	38	43	41
– złe	10	12	14	11	13	11	10	10	11	8	10	9	8

Zadowolenie z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych oraz poziomu życia częściej niż inni deklarują ankietowani lepiej wykształceni, osiągający wyższe dochody *per capita*, mieszkający w dużych miastach oraz praktykujący religijnie kilka razy w tygodniu, częściej też respondenci młodszy niż starsi. W grupach społeczno-zawodowych największe zadowolenie z poziomu życia deklarują kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, uczniowie i studenci oraz prywatni przedsiębiorcy (zob. tabela aneksowa 4).

Nie odnotowujemy zmian w ocenach **sytuacji w zakładach pracy**. Nadal, tak jak w lutym, 62% pracowników określa ją jako dobrą, a tylko co dziesiąty (11%) jako złą. Jedna czwarta zatrudnionych (26%) uważa, że kondycja firmy, w której pracują, jest przeciętna – ani dobra, ani zła.

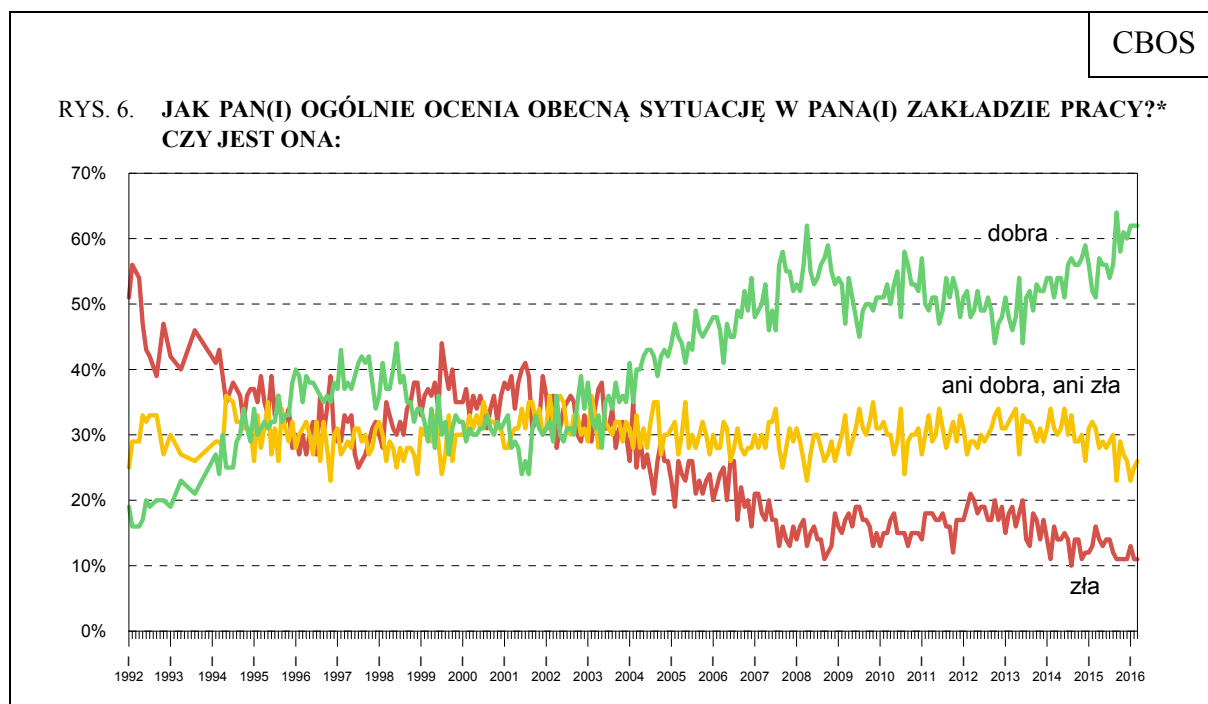

Tabela 8

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	N*	560	567	553	564	572	563	503	580	501	507	574	543
w procentach													
– dobra	51	57	56	56	54	56	64	58	61	60	62	62	62
– ani dobra, ani zła	31	28	29	28	29	30	23	29	27	26	23	25	26
– zła	16	14	13	14	14	12	11	11	11	11	13	11	11
Trudno powiedzieć	2	1	2	2	3	2	2	2	1	3	2	2	1

Oceny sytuacji w zakładach pracy związane są w dużej mierze ze statusem materialnym pracujących. Najlepiej postrzegają ją ci, którzy osiągają najwyższe dochody *per capita*, są zadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych oraz legitymują się wyższym wykształceniem, a ponadto mieszkańcy największych miast oraz osoby w wieku od 18 do 34 lat. W grupach zawodowych najlepiej o kondycji swoich zakładów pracy wypowiadają się kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla oraz pracownicy usług (zob. tabela aneksowa 5).

PRZEWIDYWANIA

Nieco bardziej pesymistyczne niż miesiąc temu są przewidywania dotyczące rozwoju **sytuacji w kraju w najbliższym roku**. Minimalnie zmalała grupa badanych sądzących, że się ona poprawi (z 28% do 27%), jednocześnie przybyło tych, którzy prognozują jej pogorszenie (z 29% do 31%). Nadal najczęstsze jest przekonanie, że w najbliższych dwunastu miesiącach sytuacja w Polsce się nie zmieni (36%, wzrost o 3 punkty procentowe).

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2015											2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	
	w procentach													
Poprawi się	13	15	20	24	21	20	19	19	24	24	30	28	27	
Nie zmieni się	56	57	53	48	49	51	45	51	44	35	33	33	36	
Pogorszy się	22	18	18	16	16	16	23	15	20	29	26	29	31	
Trudno powiedzieć	9	10	9	12	14	13	13	15	12	12	11	10	6	

W elektoratach partyjnych optymizm co do rozwoju ogólnej sytuacji w Polsce panuje jedynie wśród zwolenników PiS, wśród których wyraźnie przeważa przekonanie, że się ona poprawi (68% wskazań), a tylko sporadycznie podzielana jest opinia przeciwna (3%). Wśród osób niezainteresowanych głosowaniem w ewentualnych wyborach parlamentarnych oraz wahających się, czy w nich uczestniczyć, a także wśród sympatyków ruchu Kukiz'15 najczęstsza jest opinia, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w kraju się nie zmieni. Z kolei zdeklarowani wyborcy PO i Nowoczesnej w większości obawiają się zmian na gorsze, przy czym zdecydowanie najwyższym poziomem pesymizmu w tym względzie cechują się zwolennicy ugrupowania Ryszarda Petru.

Tabela 10

Elektoraty*	Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?			
	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	7	37	53	3
PiS	68	24	3	5
Kukiz'15	29	44	21	6
Nowoczesna	4	22	72	2
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	25	46	21	8
Niezamierzający brać udziału w wyborach	10	46	35	9

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Niemal niezmienione w stosunku do lutego pozostały prognozy **sytuacji politycznej** w kraju. Niespełna jedna trzecia badanych (29%) przewiduje pogorszenie jakości życia politycznego, a niemal jedna czwarta (23%) liczy na jej poprawę. Największą grupę (39%, wzrost o 2 punkty procentowe) stanowią ci, którzy nie spodziewają się zmian w tej dziedzinie.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– poprawi się	10	12	19	24	22	21	16	19	24	25	28	23	23
– nie zmieni się	62	60	53	44	43	45	45	45	38	33	31	37	39
– pogorszy się	15	16	14	18	19	18	23	18	25	31	30	30	29
Trudno powiedzieć	13	12	14	14	16	16	16	18	13	11	11	10	9

Lepsze od ubiegłomiesięcznych są natomiast przewidywania dotyczące **sytuacji gospodarczej** w Polsce. Zwiększyła się grupa badanych liczących na poprawę w tym względzie (z 24% do 28%) i w takim samym stopniu ubyło tych, którzy obawiają się pogorszenia (z 24% do 20%). Nadal około dwóch piątych ankietowanych (42%) prognozuje, że w ciągu roku kondycja polskiej gospodarki się nie zmieni.

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– poprawi się	18	20	24	24	22	22	22	22	27	24	30	24	28
– nie zmieni się	57	56	55	54	52	52	48	52	47	43	37	41	42
– pogorszy się	14	14	11	11	12	12	15	11	14	20	20	24	20
Trudno powiedzieć	11	10	10	11	14	14	15	15	12	13	13	11	10

Na poziomie z lutego utrzymały się w marcu przewidywania dotyczące **warunków materialnych** gospodarstw domowych. Niespełna jedną piątą respondentów (18%) stanowią ci, którzy liczą na poprawę w tym zakresie, a jedynie co dwunasty (8%) obawia się pogorszenia. Niezmiennie zdecydowana większość Polaków (74%, wzrost o 2 punkty procentowe) uważa, że w najbliższym roku ich status materialny nie ulegnie zmianie.

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– poprawią się	18	16	18	20	21	17	23	17	23	22	24	19	18
– pozostaną bez zmian	72	75	72	69	68	75	69	75	68	70	69	72	74
– pogorszą się	10	9	10	11	11	8	8	8	9	8	7	9	8

Niemal takie jak przed miesiącem są też przewidywania dotyczące **poziomu życia** respondentów i ich rodzin. Jedna czwarta badanych (25%, wzrost o 2 punkty procentowe) sądzi, że w ciągu najbliższego roku jakość ich życia się poprawi, co jedenasty (9%) obawia się jej pogorszenia, a blisko trzy piąte (58%) przewiduje, że za rok będzie im się żyło tak samo jak teraz.

Tabela 14

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
– lepiej	18	18	24	23	23	20	22	20	23	22	25	23	25
– tak samo	61	63	56	57	57	61	56	61	58	58	56	58	58
– gorzej	10	9	11	9	9	9	9	9	9	10	8	9	9
Trudno powiedzieć	11	10	9	11	11	10	13	10	10	10	11	10	8

W porównaniu z lutym w zasadzie nie zmieniły się również prognozy rozwoju **sytuacji w zakładach pracy**. Pogorszenia kondycji firmy w ciągu najbliższego roku obawia się mniej więcej co dwunasty pracujący (8%), a niespełna jedna czwarta (22%) liczy na poprawę. Większość zatrudnionych (64%, wzrost o 3 punkty procentowe) nie przewiduje zmian.

Tabela 15

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015										2016		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
	w procentach												
N*	560	568	553	564	572	564	503	580	502	507	574	543	536
– poprawi się	20	23	21	22	20	17	25	22	25	23	24	23	22
– pozostanie bez zmian	62	58	62	59	58	65	56	63	62	56	57	61	64
– pogorszy się	9	11	11	9	11	10	7	6	6	12	11	9	8
Trudno powiedzieć	9	8	6	10	11	8	12	9	7	9	8	7	6

Mimo odnotowanych w marcu niewielkich zmian, nastroje społeczne utrzymują się na poziomie zbliżonym do lutowego. Patrząc jednak z dłuższej perspektywy można dostrzec ich dość znaczącą poprawę. W porównaniu z wynikami sprzed roku obecne oceny odnoszące się do wymiaru zarówno prywatnego, jak i publicznego są dużo lepsze. Nieco bardziej optymistyczne niż w marcu 2015 roku są również prognozy jakości życia badanych, kondycji materialnej ich gospodarstw domowych oraz sytuacji w zakładach pracy. Mniej jednoznaczne zmiany zaszły natomiast w przewidywaniach dotyczących ogólnej sytuacji w kraju oraz jej wymiaru politycznego i gospodarczego. W ciągu roku przybyło w tym względzie zarówno optymistów, jak i pesymistów.

Inną zmianą, którą można zaobserwować w ostatnich miesiącach, jest fakt, że o ile jeszcze przed rokiem oceny i prognozy sytuacji w kraju w największym stopniu zróżnicowane były ze względu na status społeczno-zawodowy respondentów i wielkość miejscowości ich zamieszkania, o tyle obecnie różnicują je przede wszystkim takie zmienne, jak poglądy polityczne badanych oraz poziom ich zaangażowania religijnego.

Opracował

Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	46	18	1032
Płeć	Mężczyźni	39	43	18	488
	Kobiety	32	49	18	544
Wiek	18-24 lata	39	44	17	107
	25-34	33	54	14	196
	35-44	34	47	19	187
	45-54	34	46	20	150
	55-64	38	43	20	183
	65 lat i więcej	37	44	20	209
Miejsce zamieszkania	Wieś	40	38	22	410
	Miasto do 19 999	34	52	14	139
	20 000 - 99 999	33	51	16	219
	100 000 - 499 999	34	46	20	171
	500 000 i więcej mieszk.	26	61	13	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	38	39	24	211
	Zasadnicze zawodowe	36	44	20	253
	Średnie	35	47	17	312
	Wyższe	33	53	13	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	34	54	12	114
	Średni personel, technicy	39	50	11	32
	Pracownicy adm.-biurowi	21	55	24	71
	Pracownicy usług	30	49	20	46
	Robotnicy wykwalifikowani	34	41	24	117
	Robotnicy niewykwalifik.	23	60	17	41
	Rolnicy	33	48	19	54
	Pracujący na własny rach.	39	48	13	51
	Bezrobotni	38	38	24	50
	Emeryci	38	42	20	245
	Renciści	33	45	22	60
	Uczniowie i studenci	51	36	13	71
	Gospodynie domowe i inni	38	49	13	80
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	36	42	22
spółce właścicieli prywatnych i państwa		27	55	18	94
sekt. pryw. poza rolnict.		32	53	15	268
prywatnym gosp. rolnym		28	47	25	56
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	36	43	21	118
	Od 650 zł do 999 zł	38	40	22	159
	Od 1000 zł do 1399 zł	46	41	13	161
	Od 1400 zł do 1999 zł	35	44	21	139
	2000 zł i więcej	33	54	13	192
Ocena własnych war. mater.	Złe	22	60	18	82
	Średnie	37	44	20	429
	Dobre	37	46	17	521
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	30	15	49
	Raz w tygodniu	47	34	19	472
	1-2 razy w miesiącu	35	44	21	166
	Kilka razy w roku	18	67	15	221
	W ogóle nie uczestniczy	18	64	18	124
Poglądy polityczne	Lewica	16	71	13	157
	Centrum	25	57	18	256
	Prawica	62	24	13	318
	Trudno powiedzieć	26	47	27	300

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		17	35	41	7	1033
Płeć	Mężczyźni	19	36	41	4	488
	Kobiety	15	35	41	9	546
Wiek	18-24 lata	17	41	35	7	107
	25-34	10	38	48	4	196
	35-44	13	43	39	5	187
	45-54	20	34	41	4	152
	55-64	20	32	38	10	183
	65 lat i więcej	23	27	42	8	209
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	37	36	9	411
	Miasto do 19 999	20	37	39	4	139
	20 000 - 99 999	15	36	42	6	219
	100 000 - 499 999	21	32	43	4	171
	500 000 i więcej mieszk.	8	28	61	3	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	19	36	31	13	212
	Zasadnicze zawodowe	19	38	37	6	253
	Średnie	19	34	41	7	312
	Wyższe	12	34	53	1	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	30	54	2	114
	Średni personel, technicy	30	35	35		32
	Pracownicy adm.-biurowi	11	41	47	2	71
	Pracownicy usług	10	37	46	7	46
	Robotnicy wykwalifikowani	21	41	34	4	117
	Robotnicy niewykwalifik.	16	22	49	13	41
	Rolnicy	14	40	40	6	56
	Pracujący na własny rach.	18	35	43	4	51
	Bezrobotni	11	43	40	6	50
	Emeryci	21	29	40	9	245
	Renciści	15	37	38	10	60
	Uczniowie i studenci	23	39	34	5	71
	Gospodynie domowe i inni	9	40	38	12	80
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	38	39	3	117
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	33	45	7	94
	sekt. pryw. poza rolnict.	16	36	45	3	268
	prywatnym gosp. rolnym	14	35	45	6	58
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	9	46	35	10	118
	Od 650 zł do 999 zł	17	38	38	6	159
	Od 1000 zł do 1399 zł	22	41	33	4	161
	Od 1400 zł do 1999 zł	23	35	40	3	139
	2000 zł i więcej	16	25	54	5	192
Ocena własnych war. mater.	Złe	12	33	49	6	84
	Średnie	16	35	40	9	429
	Dobre	19	35	41	5	521
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	37	24	28	11	49
	Raz w tygodniu	23	38	32	6	473
	1-2 razy w miesiącu	14	47	34	5	166
	Kilka razy w roku	7	25	62	6	221
	W ogóle nie uczestniczy	7	30	54	9	124
Poglądy polityczne	Lewica	7	18	70	5	157
	Centrum	11	39	47	4	256
	Prawica	35	35	28	3	318
	Trudno powiedzieć	9	42	36	14	302

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		32	41	21	6	1032
Płeć	Mężczyźni	36	40	20	3	487
	Kobiety	29	42	22	8	546
Wiek	18-24 lata	34	47	13	6	107
	25-34	32	39	23	5	195
	35-44	34	43	20	3	187
	45-54	35	43	17	4	152
	55-64	30	39	25	7	183
	65 lat i więcej	30	39	24	8	209
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	43	22	7	411
	Miasto do 19 999	32	42	22	4	139
	20 000 - 99 999	34	36	25	5	218
	100 000 - 499 999	36	41	17	6	171
	500 000 i więcej mieszk.	45	39	13	2	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	25	43	22	10	212
	Zasadnicze zawodowe	29	38	25	7	252
	Średnie	33	44	18	5	312
	Wyższe	41	38	19	2	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	48	38	12	2	114
	Średni personel, technicy	40	48	12	3	32
	Pracownicy adm.-biurowi	34	43	19	4	71
	Pracownicy usług	32	38	23	7	46
	Robotnicy wykwalifikowani	33	49	14	4	117
	Robotnicy niewykwalifik.	21	42	29	8	40
	Rolnicy	23	44	25	7	56
	Pracujący na własny rach.	48	32	20	3	51
	Bezrobotni	24	41	30	5	50
	Emeryci	28	39	28	5	245
	Renciści	21	43	20	15	60
	Uczniowie i studenci	40	40	14	5	71
Gospodynie domowe i inni	26	40	21	13	80	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	43	10	3	117
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	43	16	4	93
	sekt. pryw. poza rolnict.	37	40	20	3	268
	prywatnym gosp. rolnym	19	49	27	6	58
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	19	41	30	11	118
	Od 650 zł do 999 zł	21	46	28	5	159
	Od 1000 zł do 1399 zł	34	40	21	4	161
	Od 1400 zł do 1999 zł	40	40	17	3	137
	2000 zł i więcej	45	37	16	3	192
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	39	38	11	84
	Średnie	22	46	25	7	428
	Dobre	44	37	15	3	521
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	40	13	6	49
	Raz w tygodniu	34	40	21	6	473
	1-2 razy w miesiącu	35	43	19	3	166
	Kilka razy w roku	28	42	24	6	221
	W ogóle nie uczestniczy	30	40	23	7	122
Poglądy polityczne	Lewica	31	39	27	4	157
	Centrum	31	48	19	2	256
	Prawica	42	40	15	2	318
	Trudno powiedzieć	24	37	26	13	301

Tabela 4

		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:			Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	
		%	%	%	
Ogółem		54	39	7	1034
Płeć	Mężczyźni	56	38	6	488
	Kobiety	51	40	8	546
Wiek	18-24 lata	80	20		107
	25-34	61	33	5	196
	35-44	65	33	2	187
	45-54	49	44	7	152
	55-64	37	50	12	183
	65 lat i więcej	41	46	13	209
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	43	8	411
	Miasto do 19 999	54	38	8	139
	20 000 - 99 999	52	41	7	219
	100 000 - 499 999	60	34	5	171
	500 000 i więcej mieszk.	67	27	6	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	45	42	12	212
	Zasadnicze zawodowe	39	52	10	253
	Średnie	55	39	6	312
	Wyższe	74	24	1	257
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	87	12	1	114
	Średni personel, technicy	57	43		32
	Pracownicy adm.-biurowi	60	33	5	71
	Pracownicy usług	53	46	1	46
	Robotnicy wykwalifikowani	56	40	4	117
	Robotnicy niewykwalifik.	41	46	13	41
	Rolnicy	29	65	7	56
	Pracujący na własny rach.	73	27		51
	Bezrobotni	36	48	15	50
	Emeryci	38	52	11	245
	Renciści	28	51	18	60
	Uczniowie i studenci	84	16		71
	Gospodynie domowe i inni	59	28	13	80
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	31	3
spółce właścicieli prywatnych i państwa		64	35	2	94
sekt. pryw. poza rolnict.		64	32	4	268
prywatnym gosp. rolnym		30	66	4	58
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	30	53	17	118
	Od 650 zł do 999 zł	42	44	13	159
	Od 1000 zł do 1399 zł	49	45	6	161
	Od 1400 zł do 1999 zł	62	34	4	139
	2000 zł i więcej	77	22	1	192
Ocena własnych war. mater.	Źłe	9	30	61	84
	Średnie	26	69	4	429
	Dobre	83	16	1	521
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	26	7	49
	Raz w tygodniu	54	40	6	473
	1-2 razy w miesiącu	45	49	6	166
	Kilka razy w roku	56	33	11	221
	W ogóle nie uczestniczy	54	39	6	124
Poglądy polityczne	Lewica	57	38	5	157
	Centrum	55	41	4	256
	Prawica	56	36	8	318
	Trudno powiedzieć	47	42	10	302

Tabela 5

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		62	26	11	1	535
Płeć	Mężczyźni	60	29	8	2	291
	Kobiety	64	22	13	1	244
Wiek	18-24 lata	74	14	9	3	32
	25-34	73	22	5		150
	35-44	64	28	7	1	148
	45-54	49	28	20	3	124
	55-64	52	31	14	3	65
	65 lat i więcej	58	32	10		15
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	27	15	2	210
	Miasto do 19 999	67	25	6	2	68
	20 000 - 99 999	67	21	10	2	109
	100 000 - 499 999	63	28	9		99
	500 000 i więcej mieszk.	72	26	2		48
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	45	31	23	2	44
	Zasadnicze zawodowe	53	31	14	2	130
	Średnie	60	26	12	2	170
	Wyższe	75	20	4	1	191
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	76	20	2	1	112
	Średni personel, technicy	62	31	7		32
	Pracownicy adm.-biurowi	68	26	6		71
	Pracownicy usług	73	19	6	2	46
	Robotnicy wykwalifikowani	59	27	12	2	117
	Robotnicy niewykwalifik.	58	11	25	6	40
	Rolnicy	19	45	34	2	53
	Pracujący na własny rach.	65	31	4		51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	25	6	2	115
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	31	6	1	94
	sekt. prywat. poza rolnict.	70	20	9	1	268
	prywatnym gosp. rolnym	16	45	35	4	58
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	39	26	36		37
	Od 650 zł do 999 zł	52	36	11	2	76
	Od 1000 zł do 1399 zł	65	22	13	1	84
	Od 1400 zł do 1999 zł	67	29	3	1	62
	2000 zł i więcej	73	19	6	2	126
Ocena własnych war. mater.	Złe	41	27	32		23
	Średnie	44	36	17	2	197
	Dobre	75	19	5	1	315
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	90		10		16
	Raz w tygodniu	66	25	8	1	223
	1-2 razy w miesiącu	55	24	19	2	92
	Kilka razy w roku	58	30	11	2	143
	W ogóle nie uczestniczy	64	28	8		60
Poglądy polityczne	Lewica	68	21	10	1	98
	Centrum	58	28	12	3	148
	Prawica	70	24	5	1	155
	Trudno powiedzieć	54	29	16	1	133

Tabela 6

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		27	36	31	6	1033
Płeć	Mężczyźni	30	34	30	6	488
	Kobiety	24	37	31	8	546
Wiek	18-24 lata	26	35	28	10	107
	25-34	21	42	35	2	196
	35-44	28	37	28	8	187
	45-54	31	29	37	2	152
	55-64	24	40	28	8	183
	65 lat i więcej	32	30	28	11	209
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	39	22	9	411
	Miasto do 19 999	25	40	30	4	139
	20 000 - 99 999	25	28	39	8	219
	100 000 - 499 999	27	38	34	2	171
	500 000 i więcej mieszk.	18	30	45	7	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	25	41	25	9	212
	Zasadnicze zawodowe	30	37	25	8	253
	Średnie	26	37	30	7	312
	Wyższe	27	28	42	3	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	30	24	42	3	114
	Średni personel, technicy	31	45	21	2	32
	Pracownicy adm.-biurowi	17	38	40	4	71
	Pracownicy usług	28	36	28	8	46
	Robotnicy wykwalifikowani	25	44	27	4	117
	Robotnicy niewykwalifik.	13	36	37	14	41
	Rolnicy	25	42	30	3	56
	Pracujący na własny rach.	35	17	44	3	51
	Bezrobotni	36	42	18	4	50
	Emeryci	29	33	27	11	245
	Renciści	19	37	34	10	60
	Uczniowie i studenci	26	37	29	8	71
	Gospodynie domowe i inni	30	41	24	5	80
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	27	43	24	7	117
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	22	41	35	2	94
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	28	41	5	268
	prywatnym gosp. rolnym	26	43	29	3	58
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	30	44	18	7	118
	Od 650 zł do 999 zł	26	40	29	5	159
	Od 1000 zł do 1399 zł	29	38	26	6	161
	Od 1400 zł do 1999 zł	28	38	28	7	139
	2000 zł i więcej	27	26	43	4	192
Ocena własnych war. mater.	Złe	22	39	27	11	84
	Średnie	26	36	31	7	429
	Dobre	28	35	31	5	521
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	43	11	35	11	49
	Raz w tygodniu	35	38	20	7	473
	1-2 razy w miesiącu	25	44	24	6	166
	Kilka razy w roku	14	32	49	5	221
	W ogóle nie uczestniczy	16	32	46	6	124
Poglądy polityczne	Lewica	14	30	53	3	157
	Centrum	16	41	37	6	256
	Prawica	54	27	15	4	318
	Trudno powiedzieć	14	43	31	12	302